

Prima pagină>Introducerea unei acțiuni în justiție>Unde și cum>Ce lege se aplică

Ce lege se aplică

Ungaria

1 Izvoarele normelor în vigoare

1.1 Normele de drept intern

Pentru stabilirea legii aplicabile se aplică prevederile Legii XXVIII din 2017 privind dreptul internațional privat („Legea XXVIII din 2017”). Dispozițiile acestei legi se aplică însă numai în cazul în care niciun regulament al Uniunii Europene sau niciun tratat internațional nu conține dispoziții referitoare la legislația aplicabilă.

1.2 Convențiile internaționale multilaterale

Informații cu privire la acest aspect pot fi găsite pe site-ul web al [Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat](#).

1.3 Principalele convenții bilaterale

- [Tratatul dintre Ungaria și Cehoslovacia privind asistența juridică](#)
- [Tratatul dintre Ungaria și Iugoslavia privind asistența juridică](#)
- [Tratatul dintre Ungaria și România privind asistența juridică](#)

2 Punerea în aplicare a normelor privind conflictul de legi

2.1 Obligația judecătorului de a aplica din proprie inițiativă normele privind conflictul de legi

Da.

2.2 Retrimiteria

În cazul în care legea aplicabilă este una străină, se aplică normele materiale ale acesteia, care reglementează în mod direct chestiunea în cauză. În cazul în care cetățenia a fost criteriul folosit pentru a stabili că legea aplicabilă este legislația unei țări străine, iar acea lege străină face trimitere la dreptul maghiar, se aplică dreptul material maghiar; dacă legea străină face trimitere la dreptul unei țări terțe, se aplică dreptul material al țării terțe respective.

2.3 Schimbarea punctului de legătură

Orice modificare a factorilor care determină legea aplicabilă afectează raporturile juridice constituite în mod valabil în conformitate cu legea aplicabilă înainte de modificare, numai dacă Legea XXVIII din 2017 prevede în mod explicit acest lucru.

2.4 Excepții de la aplicarea generală a normelor privind conflictul de legi

Atunci când, în temeiul Legii XXVIII din 2017, este aplicabilă o lege străină care este contrară politicii publice maghiare, aceasta nu se aplică dacă, în speță, ar duce la o încălcare evidentă și gravă a valorilor fundamentale și a principiilor constituționale ale sistemului juridic maghiar. În cazul în care încălcarea politicii publice nu poate fi evitată în alt mod, dispozițiile legislației maghiare se aplică în locul dispoziției din legea străină neaplicată.

Indiferent de legea care reglementează materia, trebuie să se aplice dispozițiile de drept maghiar a căror specificitate este clar stabilită din punctul de vedere al conținutului și al scopului lor (norme imperative). Normele imperative prevăzute de dreptul altor state nu pot fi luate în considerare decât dacă există o legătură strânsă cu cauza și dacă sunt decisive pentru aprecierea faptelor.

2.5 Proba legii străine

Instanța stabilește conținutul legii străine din oficiu și folosind orice mijloace necesare. Aceasta poate adresa o cerere autorităților străine pe baza unui acord internațional și poate lua în considerare opiniile părților sau opiniile experților. Instanța îl poate consulta în acest scop și pe ministrul justiției.

În cazul în care conținutul legii străine nu poate fi stabilit într-un termen rezonabil, se aplică dreptul maghiar. Dacă situația de fapt nu poate fi judecată pe baza legislației maghiare, se aplică legea străină cea mai apropiată de legea aplicabilă.

Ministrul justiției emite certificate privind legislația și jurisprudența maghiară pentru a fi utilizate în străinătate.

3 Normele privind conflictul de legi

3.1 Obligații contractuale și acte juridice

Dispozițiile Legii XXVIII din 2017 se aplică raporturilor juridice care nu intră sub incidența [Regulamentului \(CE\) 593/2008 \(Regulamentul Roma I\)](#).

Legea aplicabilă contractului este legea pentru care au optat părțile în ceea ce privește ansamblul contractului sau doar o parte a acestuia. În cazul în care opțiunea privind legea nu este explicită, aceasta trebuie să se stabilească în mod clar pornind de la dispozițiile contractului sau de la circumstanțele cazului. Opțiunea în ceea ce privește legea aplicabilă trebuie făcută înainte de expirarea termenului acordat de instanță la prima ședință de judecată.

Părțile pot opta pentru o altă lege care să se aplice contractului în locul celei aplicate anterior. Acest fapt nu afectează valabilitatea contractului în conformitate cu legea care reglementează condițiile de formă.

În cazul în care contractul este legat de legislația unui singur stat, opțiunea privind legea aplicabilă nu poate aduce atingere aplicării dispozițiilor legii țării respective, de la care nu se poate deroga prin acord.

În absența unei opțiuni privind legea aplicabilă, se aplică legea țării cu care elementele esențiale ale raportului contractual au cele mai strânse legături.

Existența și valabilitatea unui contract sau a oricărei clauze contractuale sunt evaluate prin aplicarea legii care l-ar reglementa în temeiul Legii XXVIII din 2017, în cazul în care contractul sau clauza respectivă ar fi valabile.

Un contract al cărui obiect este un drept real imobiliar sau dreptul de închiriere a unui bun imobil este supus cerințelor de formă din legea țării în care este situat imobilul, dacă aceste condiții se aplică, indiferent de țara în care este încheiat contractul și indiferent de legea care reglementează contractul, iar de la aceste cerințe nu se poate deroga prin acord.

Normele privind contractele se aplică *mutatis mutandis* în cazul declarațiilor unilaterale.

3.2 Obligații extracontractuale

Dispozițiile Legii XXVIII din 2017 se aplică raporturilor juridice care nu intră sub incidența [Regulamentului \(CE\) 864/2007 \(Regulamentul Roma II\)](#). O persoană care solicită despăgubiri își poate exercita dreptul de a opta pentru legea aplicabilă în conformitate cu articolul 7 din Regulamentul Roma II până la expirarea termenului acordat de instanță la prima ședință de judecată.

În ceea ce privește obligațiile legale necontractuale, legea aplicabilă este cea a statului pe al cărui teritoriu s-au materializat efectele faptului juridic generator al obligației. În cazul în care reședința obișnuită sau sediul social al creditorului și al debitorului aflați într-un raport juridic este situat în aceeași țară în momentul în care s-au materializat efectele faptului juridic generator al obligației, se aplică legea țării respective. În cazul în care relația necontractuală este

strâns legată de un alt raport juridic care a fost deja încheiat între părți, legea aplicabilă raporturilor juridice anterioare se aplică și în ceea ce privește raportul necontractual.

După nașterea unei obligații necontractuale, părțile pot opta pentru legea care să reglementeze această obligație. În cazul în care opțiunea privind legea nu este explicită, aceasta trebuie să fie clar stabilită în funcție de circumstanțele cazului. Opțiunea privind legea aplicabilă trebuie făcută până la expirarea termenului acordat de instanță la prima ședință de judecată. În cazul în care raportul juridic este legat de legislația unui singur stat, opțiunea privind legea aplicabilă nu poate aduce atingere aplicării dispozițiilor legii țării respective, de la care nu se poate deroga prin acord.

3.3 Statutul persoanei, aspectele legate de starea civilă (nume, domiciliu, capacitate)

Capacitatea juridică și drepturile personalității trebuie stabilite pe baza legii aplicabile acestora. Legea personală aplicabilă unei persoane este cea a statului a cărui cetățenie o deține. Dacă o persoană are mai multe cetățenii și una dintre acestea este maghiară, dreptul personal aplicabil este dreptul maghiar, cu excepția cazului în care persoana are o legătură mai strânsă cu cealaltă cetățenie. Dacă o persoană are mai multe cetățenii, dar niciuna dintre acestea nu este maghiară, dar niciuna dintre acestea nu este maghiară, iar legăturile pe care le are cu statele de cetățenie sunt la fel de strânse sau dacă nu se poate stabili cetățenia unei persoane ori aceasta este apatrid, legea aplicabilă este cea a statului în care aceasta își are reședința obișnuită. În cazul în care nu se poate stabili legea personală a unei persoane, se aplică legislația maghiară. Dreptul maghiar este aplicabil în ceea ce privește capacitatea juridică și drepturile referitoare la personalitate ale persoanelor care au statut de solicitanți de azil sau care sunt admise în Ungaria.

Legea aplicabilă numelui unei persoane este legea personală a acesteia sau legislația maghiară, la cerere. Dacă o persoană are mai multe cetățenii, aceasta poate opta pentru o anumită lege care să i se aplice numelui său de familie, pe baza oricăreia dintre cetățeniile pe care le deține. În ceea ce privește numele după căsătorie, se poate desemna, la cererea comună a părților, legea cetățeniei oricăreia dintre soți sau legea maghiară. În lipsa unei astfel de solicitări, legea aplicabilă este cea aplicabilă raporturilor personale dintre soți. Normele privind numele de familie în caz de divorț sau de nulitate a căsătoriei sunt reglementate de legea statului în care a fost înregistrat numele de căsătorie. Numele la naștere și numele după căsătorie al unui cetățean maghiar, înregistrat în mod valabil în temeiul legislației unei alte țări, trebuie să fie recunoscute în Ungaria în cazul în care cetățeanul maghiar respectiv sau soțul/soția sa este și cetățean al celeilalte țări sau dacă reședința sa obișnuită se află în acea țară. Numele care contravine politicii publice maghiare nu pot fi recunoscute oficial.

O persoană fără capacitate juridică sau care are capacitate juridică limitată în temeiul dreptului personal aplicabil trebuie să fie considerată ca având capacitate în ceea ce privește numeroasele contracte de zi cu zi de importanță minoră, încheiate și efectuate în Ungaria, dacă ar avea capacitate în temeiul legislației maghiare. O persoană fără capacitate juridică sau care are capacitate juridică limitată în temeiul dreptului personal aplicabil, dar care ar avea capacitate în temeiul legislației maghiare, trebuie să fie considerată ca având capacitate în ceea ce privește celelalte operațiuni economice, dacă efectele juridice ale operațiunilor respective intră în vigoare în Ungaria.

În materie de reprezentare a unei persoane cu capacitate limitată de desfășurare a propriei activități sau de tutelă *ad-hoc*, legea aplicabilă este cea a statului instanței care numește reprezentantul sau tutorele.

Legea aplicabilă declarării unei persoane decedate sau dispărute ori înregistrării decedului este legea aplicabilă persoanei dispărute. Dacă dreptul personal al unei persoane dispărute nu este dreptul maghiar, se aplică legislația maghiară în cazul în care există un interes juridic maghiar în cauză.

Reședința obișnuită a unei persoane este locul în care se desfășoară efectiv viața acesteia, după cum rezultă din toate circumstanțele raportului juridic respectiv. Atunci când se identifică locul în care se desfășoară efectiv viața unei persoane, se ține seama și de datele care indică intențiile persoanei în cauză. Domiciliu înseamnă locul în care persoana își are reședința permanentă sau unde are intenția să rămână pe o perioadă nedeterminată.

Legea personală aplicabilă unei persoane juridice sau unei entități fără personalitate juridică este legea statului în care este înregistrată persoana juridică. Dacă persoana juridică este înregistrată în mai multe state sau nu este obligată să fie înregistrată în conformitate cu legea statului unde își are sediul specificat în actul său de constituire, legea aplicabilă este legea statului în care se află sediul social. În cazul în care persoana juridică nu are un sediu social specificat în actul său de constituire sau are mai multe sedii sociale și nu este înregistrată în temeiul legislației niciunui stat, legea aplicabilă este legea statului în care se află centrul său principal de administrare. Statutul juridic al unei persoane juridice sau al unei entități fără personalitate juridică trebuie stabilit în conformitate cu legea personală aplicabilă acesteia.

3.4 Stabilirea filiației, inclusiv adopția

3.4.1 Stabilirea filiației

Legea aplicabilă stabilirii paternității sau a maternității ori răsturnării prezumției de paternitate este legea personală aplicabilă copilului în momentul nașterii. Recunoașterea paternității asupra unui copil trebuie să fie stabilită în conformitate cu legislația personală aplicabilă copilului în momentul recunoașterii, în timp ce recunoașterea unui copil conceput, dar încă nenăscut trebuie să fie stabilită în conformitate cu legislația personală aplicabilă mamei în momentul recunoașterii. O recunoaștere nu poate fi considerată ca fiind lipsită de validitate din punct de vedere formal în cazul în care respectă condițiile de formă în temeiul dreptului maghiar, fie în temeiul legii în vigoare la data și locul recunoașterii. Dacă statutul tatălui este vacant în temeiul legii aplicabile, se aplică legea celuiilalt stat cu care cazul prezintă o legătură strânsă în cazul în care aceasta înseamnă un tratament mai favorabil pentru copil.

3.4.2 Adopția

Adopția este valabilă numai în cazul în care condițiile sunt îndeplinite, la momentul adopției, atât în temeiul legii personale aplicabile părintelui adoptiv, cât și al persoanei care urmează să fie adoptată. Legea personală aplicabilă părintelui adoptiv la momentul adopției sau al întreruperii adopției se aplică efectelor juridice ale adopției, întreruperii adopției și efectelor juridice ale întreruperii adopției.

În cazul în care părinții adoptivi sunt căsătoriți, legea aplicabilă efectelor juridice ale adopției și ale întreruperii adopției sunt:

- (a) legislația statului de cetățenie comună a soților în momentul adopției sau al întreruperii adopției; sau, în lipsă
- (b) legea statului în care s-a aflat reședința comună a soților la momentul adopției sau al întreruperii adopției; sau, în lipsă
- (c) legea statului instanței sesizate cu soluționarea cauzei.

3.5 Căsătoria, cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună, parteneriatele, divorțul, separarea judiciară, obligațiile de întreținere

3.5.1 Căsătoria

Căsătoria va fi valabilă numai în cazul în care condițiile de fond sunt îndeplinite în momentul căsătoriei, în conformitate cu legislația personală aplicabilă fiecărui soț. Legea care reglementează formalitățile privind valabilitatea căsătoriei este legea în vigoare în momentul și în locul încheierii căsătoriei. Normele aplicabile pentru încheierea căsătoriei și valabilitatea căsătoriei se aplică *mutatis mutandis* pentru a se stabili dacă căsătoria există sau nu. Căsătoria nu poate fi contractată în Ungaria dacă există un obstacol insurmontabil în calea căsătoriei în temeiul legislației maghiare.

3.5.2 Cuplurile necăsătorite/care locuiesc împreună și parteneriatele-

Dispozițiile privind căsătoria se aplică în ceea ce privește încheierea și valabilitatea unui parteneriat înregistrat și efectele juridice ale acestuia (cu excepția numelui de familie), cu următoarele excepții.

Nu este un impediment pentru încheierea și valabilitatea unui parteneriat înregistrat dacă legea aplicabilă unui viitor partener într-un parteneriat înregistrat nu recunoaște parteneriatele înregistrate între persoane de același sex, cu condiția ca:

(a) viitorul partener care nu este maghiar într-un parteneriat înregistrat certifică faptul că nu ar exista niciun impediment în calea căsătoriei în temeiul legii personale care i se aplică și

(b) cel puțin unul dintre viitorii parteneri înregistrați este un resortisant maghiar sau își are reședința obișnuită în Ungaria. În acest caz, legea aplicabilă efectelor juridice ale parteneriatului înregistrat este legea Ungariei.

Legea aplicabilă desfacerii unui parteneriat înregistrat este legea statului:

(a) în care își au reședința obișnuită partenerii înregistrați în momentul depunerii acțiunii sau a cererii de deschidere a procedurii de dizolvare a parteneriatului înregistrat; sau, în lipsă

(b) în care și-au avut ultima reședință obișnuită partenerii din cadrul parteneriatului înregistrat, dacă acesta s-a încheiat cu cel mult un an înainte de depunerea acțiunii sau a cererii, cu condiția ca unul dintre partenerii parteneriatului înregistrat să aibă încă reședința în statul respectiv în momentul depunerii acțiunii sau a cererii; sau, în lipsă

(c) în cazul în care ambii parteneri din parteneriatul înregistrat erau cetățeni în momentul depunerii acțiunii sau a cererii.

Dacă nu este posibil să se stabilească legea aplicabilă pe baza celor de mai sus, se aplică legea statului instanței sesizate cu acea speță.

Legea privind starea cetățeniei comune a partenerilor de conviețuire se aplică în ceea ce privește stabilirea, desfacerea și efectele juridice ale unei coabitări.

Dacă partenerii de conviețuire au cetățenii diferite, se aplică legea statului în care se află reședința lor obișnuită sau, în absența unei reședințe obișnuite, ultima lor reședință obișnuită comună. În cazul în care nu este posibil să se determine reședința obișnuită comună a partenerilor de conviețuire, se aplică legea statului instanței sesizate cu acea speță. Partenerii au libertatea de a opta pentru legislația care să se aplice raporturilor lor patrimoniale.

3.5.3 Divorțul și separarea judiciară

În acest caz legislația aplicabilă este [Regulamentul \(UE\) 1259/2010 \(Roma III\)](#). Soții își pot exercita dreptul de a opta pentru legea aplicabilă în conformitate cu articolele 5-7 din regulament până la expirarea termenului acordat de instanță la prima ședință de judecată.

3.5.4 Obligațiile de întreținere

În acest caz legislația aplicabilă este [Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere](#).

3.6 Regimul proprietății matrimoniale

În ceea ce privește raporturile patrimoniale dintre soți, legea aplicabilă este cea a statului de cetățenie al ambilor soți la momentul pronunțării hotărârii. În cazul în care la data pronunțării hotărârii judecătorești soții au cetățenii diferite, se aplică legea statului în care se află reședința obișnuită comună a soților sau, în absența unei reședințe obișnuite comune, ultima reședință obișnuită comună. În cazul în care soții nu au avut o reședință obișnuită comună, se aplică legea statului instanței sesizate cu soluționarea cauzei.

Soții au dreptul de a opta pentru legea aplicabilă administrării bunurilor lor, cu condiția să fie una dintre următoarele:

(a) legea statului de cetățenie comună a soților în momentul încheierii acordului;

(b) legea statului în care unul dintre soți își avea reședința obișnuită în momentul încheierii acordului sau

(c) legea statului instanței sesizate cu soluționarea cauzei.

Și viitorii soți pot opta pentru legea aplicabilă. Opțiunea privind legea aplicabilă trebuie făcută până la expirarea termenului acordat de instanță la prima ședință de judecată. Cu excepția cazului în care soții convin altfel, opțiunea privind legea aplicabilă activelor lor matrimoniale produce efecte juridice numai pentru viitor.

Acordul privind activele matrimoniale îndeplinește condițiile de formă dacă respectă legea locului unde a fost încheiat.

3.7 Testamente și succesiuni

[Regulamentul \(UE\) 650/2012](#) se aplică persoanelor decedate începând cu data de 17 august 2015.

3.8 Proprietatea reală

Legea locului unde se situează bunul imobil se aplică dreptului de proprietate și altor drepturi reale, inclusiv drepturilor de retenție și de posesie.

3.9 Insolvența

Articolele 7-17 din [Regulamentul \(UE\) 2015/848](#) stabilesc legea aplicabilă.

Ultima actualizare: 02/12/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.